NEWSLETTER IV

Februar Février 2024

MOUVEMENT PATRIMONIAL

Eng Initiativ fir den Denkmalschutz

Mouvement Patrimonial schwätzt an seng Newsletteren iwwert déi verschidde Baustilen, déi et zu Lëtzebuerg je no Regioun ginn.

De Barock Baustil

Iwwerdeems de Wiessel op de Barock an anere Regioune vun Europa schonns am Ufank vum 17. Joerhonnert stattfonnt huet, huet et zu Lëtzebuerg bis zum 18. Joerhonnert gedauert, bis deen neie Stil sech etabléiert huet. Ee vun den Ausléiser vum Barock an Europa war d'Géigereformatioun (gewaltsam Réckféierung vun de Protestanten an déi kathoulesch Relioun). Am 17. an 18. Joerhonnert war d'kierchlech a weltlech Muecht absolut a vu Gott legitiméiert. Den neien architektonesche Stil soll dës Autoritéit weisen an honoréieren; de Betruechter soll vu Glanz an Härlechkeet iwwerwältegt ginn. Dëst ass besonnesch evident an de barocke Kierchen mat hiren prachtvollen Miwwel.

Oberpallen: A Gräins Segmentbogen, der als Fenstersturz die Funktion hat, die schwere Mauerlast abzufangen.

Zu Lëtzebuerg, engem ganz kathoulesche Gebitt, huet d'Géigereformatioun keng grouss Roll gespillt. Dofir ass de Barock nëmme mat der éisträichescher Herrschaft an d'Spill komm, dësen Architekturstil formt d'Land nach haut, och wann et manner prächteg ass wéi an anere Mëtteleuropäesche Länner. Tëscht 1740 a 1780 huet d'Keeserin Maria-Theresia d'Land regéiert. Wärend dëser

Echternach
Rokokoelemente im Tür- und Fenstersturz.

Herrschaft huet d'Land wichteg Reformen a Fridden erlieft, déi zu enger Erhéijung vun der Bauaktivitéit gesuergt hunn.
Déi meescht Gebaier goufen no 1780 gebaut, also nom Doud vum Herrscher. Dofir ginn déi meescht Gebaier "Maria-Theresia Haiser" genannt. Déi éischt dräieckeg a quadratesch Haff goufen och wärend dëser Zäit gebaut.

Charakteristesch Merkmaler vun dëse barocke Gebaier sinn déi segmentéiert Fënster- an Dierbéi souwéi Frontdieren mat räiche Schnëtzereien. Den neie Räichtum ass och am Haus ze gesinn. Schief an Dieren aus Eechenholz mat Dekoratioun souwéi den Takeschaf, deen iwwer der Takeplak stoung, eng Gosseplack, déi d'Hëtzt vum Kichenfeier an d'Wunnzëmmer iwwerdroen huet.

Op der Héicht vum Barock huet sech de Rokoko entwéckelt: Hei sinn d'Schnitzereien an d'Dekoratioun nach méi ausgeglach an delikat. De Stil verdankt säin Numm dem franséische Wuert "rocaille" = Schuel, wat ee vun de Grondmotive vun dësem Ausdrock gouf. Well et zu Lëtzebuerg u kierchlechen a weltlechen Dignitären gefeelt huet, déi mat grousse finanzielle Mëttelen herrlech Gebaier am Rokoko-Stil baue konnten, blouf de Barock dat dominant Element.

Quellen : Topographie der Baukultur de Großherzogtum Luxembourg (Kanton Echternach) vun Christiane Mayer (Ed. INPA)

---> Deutsche Version, Seite 2
---> Version Française, Page 2

MOUVEMENT PATRIMONIAL Asbl.
Eng Initiativ fir den Denkmalschutz

+352 661 145 409 (Paul Ewen, Président)
mouvement@patrimonial.lu
mouvement-patrimonial.lu

Registre RCS : F11962
Membre-Fondateur de LDF - Lëtzebuerger Denkmalschutz Federatioun
Agrément FOCUNA - 2023/125 Mouvement Patrimonial

MouvementPatrimonial
mouvementpatrimonial.lu

Fir méi Informatioun iwwert eis Aktivitéiten
Für mehr Info über unsere Aktivitäten
Pour plus d'infos sur nos activités
www.mouvement-patrimonial.lu

MOUVEMENT PATRIMONIAL

Eng Initiativ fir den Denkmalschutz

Bautypus Barock

Während sich der Wandel zum Barock in anderen Regionen Europas bereits im frühen 17. Jahrhundert abzeichnet, dauert es in Luxemburg bis ins 18. Jahrhundert, bis sich der neue Stil durchsetzt. Einer der Auslöser des Barock in Europa war die Gegenreformation (gewaltsame Rückführung von Protestanten zur katholischen Religionsausübung). Im 17. und 18. Jahrhundert waren kirchliche und weltliche Macht absolut und durch Gott legitimiert. Der neue Baustil sollte diese Autoritäten zeigen und würdigen, der Betrachter sollte von Pracht und Herrlichkeit überwältigt werden. Dies ist besonders in barocken Kirchen mit ihren prachtvollen Ausstattungen nachzuvollziehen.

In Luxemburg, einer sehr katholischen Gegend, spielte die Gegenreformation keine große Rolle. Daher hielt der Barock erst mit der österreichischen Herrschaft Einzug. Dieser Baustil formt das Land bis heute, auch wenn er weniger prunkvoll ausfällt als in anderen mitteleuropäischen Ländern. Zwischen 1740 und 1780 regierte die Kaiserin Maria-Theresia das Land. Während dieser Herrschaft, kannte das Land wichtige Reformen und Frieden, was für einen Anstieg der Bautätigkeit sorgte. Die meisten Gebäude entstanden erst nach 1780, also nach dem Tod der Regentin. Deswegen nennt man die meisten Gebäude „Maria-Theresia Häuser". Während dieser Zeit entstanden auch die ersten Drei- und Vierkanthöfe.

Charakteristische Merkmale dieser Barockbauten sind die segmentbogigen Fenster- und Türstürze sowie mit reichen Schnitzereien versehene Haustüren. Auch im Inneren des Hauses werden die neuen Reichtümer sichtbar. Schränke und Türen aus Eichenholz mit Verzierungen sowie der Takenschrank, der sich oberhalb der Takenplatte befand, einer gusseisernen Platte, die die Wärme des Küchenfeuers an die gute Stube abgab.

Zur Hochzeit des Barock entwickelte sich der Rokoko: Hier sind die Schnitzereien und Verzierungen noch aufwändiger und filigraner. Den Namen verdankt die Stilrichtung dem französischen Wort „rocaille" = Muschel, die eines der Grundmotive dieser Ausdrucksweise wurde. Da es in Luxemburg an kirchlichen und weltlichen Würdenträgern mangelte, die mittels grosser finanzieller Möglichkeiten Prunkbauten im Stil des Rokoko errichten konnten, blieb der Barock das beherrschende Element.

Quelle: Topographie der Baukultur de Großherzogtum Luxembourg (Kanton Echternach) von Christiane Mayer (Ed. INPA)

Barockaltar in der Kirche von Junglinster

Le style Barock

Alors que dans d'autres régions d'Europe, le passage au baroque se dessine dès le début du 17e siècle, il faut attendre le 18e siècle pour que le nouveau style s'impose au Luxembourg. L'un des déclencheurs du baroque en Europe fut la Contre-Réforme (retour par la force des protestants à la pratique de la religion catholique). Aux 17e et 18e siècles, le pouvoir ecclésiastique et séculier était absolu et légitimé par Dieu. Le nouveau style architectural devait montrer et rendre hommage à ces autorités, le spectateur devait être submergé par la splendeur et la magnificence. Ceci est particulièrement visible dans les églises baroques avec leurs somptueuses décorations.

Au Luxembourg, une région très catholique, la Contre-Réforme n'a pas joué un grand rôle. C'est pourquoi le baroque n'a fait son entrée qu'avec la domination autrichienne. Ce style architectural façonne le pays jusqu'à aujourd'hui, même s'il est moins fastueux que dans d'autres pays d'Europe centrale. L'impératrice Marie-Thérèse a régné sur le pays entre 1740 et 1780. Durant ce règne, le pays a connu d'importantes réformes et la paix, ce qui a entraîné une augmentation de l'activité de construction. La plupart des bâtiments ont été construits après 1780, c'est-à-dire après la mort de la régente. C'est pourquoi la plupart des bâtiments sont appelés "maisons Marie-Thérèse". C'est également à cette époque que les premières fermes à trois et quatre pans ont été construites.

Les caractéristiques de ces bâtiments baroques sont les linteaux de fenêtres et de portes en arc segmentaire ainsi que les portes d'entrée dotées de riches sculptures. Les nouvelles richesses sont également visibles à l'intérieur de la maison. Des armoires et des portes en chêne ornées, ainsi que l'armoire de taque (Takeschaaf), qui se trouvait au-dessus de la plaque de fonte, une plaque qui diffusait la chaleur du feu de cuisine dans le bon salon.

Le rococo s'est développé à l'apogée du baroque : ici, les sculptures et les décorations sont encore plus élaborées et filigranes. Ce style doit son nom au mot français "rocaille" = coquillage, qui est devenu l'un des motifs de base de ce mode d'expression. Comme le Luxembourg manquait de dignitaires ecclésiastiques et laïcs capables de construire des bâtiments d'apparat dans le style rococo grâce à de grandes possibilités financières, le baroque est resté l'élément dominant.

Extrait : Topographie der Baukultur de Großherzogtum Luxembourg (Kanton Echternach) de Christiane Mayer (Ed. INPA)

Edition/Layout	Mouvement Patrimonial Asbl.
Diffusion	WEB + PRINT 50 ex.
Droits d'auteur	
- Newsletter	©Mouvement Patrimonial Asbl.
- Bautypus Barock	Extraits ©INPA
- Photos	©Mouvement Patrimonial Asbl.

Wat ass geschitt ...

MOUVEMENT PATRIMONIAL

Eng Initiativ fir den Denkmalschutz

27|05 Réunion du Conseil d'Administration

14|06 Assemblée Générale 2021 de Mouvement Patrimonial

14|10 Réunion du Conseil d'Administration

2021 / 2022

01|02 Réunion du Conseil d'Administration

09|03 entrée en vigueur des règlements et de la nouvelle loi sur le Patrimoine Culturel, avec notamment le Règlement grand-ducal du 9 mars 2022 déterminant les modalités de saisine et les documents à joindre à la demande de protection d'un bien immeuble comme patrimoine culturel national

05 Interview par Luxembourg Times (Mrs Pritchard)

06|07 Visite du chantier de restauration d'une ancienne ferme mené par M. Steve Krack à Hassel

26|09 Réunion du Conseil d'Administration

09|11 Entrevue avec et à l'invitation de Monsieur Luc Everling, Directeur de l'administration de l'Architecte de la Ville d'Esch/Alzette.

> Den 9. November hat d'Asbl Mouvement Patrimonial, op Invitatioun vum Direkter vun der Administration de l'Architecte vun der Stad Esch-Uelzecht, den Här Luc Everling, eng konstruktiv an interessant Diskussiounsronn iwwert den Escher PAG, do mat Fokus op de kommunalen Bauteschutz.
>
> Et ass der Asbl dorëms gaangen fir ze verstoen wéi d'Gemeng déi kommunal an national Schutzservituden fir eist gebauten Ierwen gesäit. Mouvement Patrimonial huet sech notamment d'Fro gestallt wéi d'Unzuel vun den "Constructions à conserver" kéint oder sollt an Zukunft méi héich ugesat ginn wëll se der Meenung ass datt en koherenten, d.h. nationalen Schutz, mat sengen Stäerkten an awer och Schwächten, e Garant ass fir de Patrimoine bâti iwwert d'ganz Land eenheetlech ze gesinn, ze schützen an mat Subsiden ze ënnerstëtzen.
>
> Mouvement Patrimonial huet sech ëmmer dofir agesat en koherenten Schutzsystem fir dat ganzt Land ze promouvéieren an eben net verschidden Systemer, déi sech dann en legislativen an politeschen Ping-Pong leeschten.
>
> Mat dem Resultat datt all ze oft de Patrimoine bâti awer zerstéiert gëtt. Et ass leider den Alldag hei zu Lëtzebuerg.
> D'Gemeng Esch-Uelzecht gëtt sech ganz vill Méi iwwert hiren PAG Bautenschutz ze bedreiwen, an dofir kënnen mir nëmmen felicitéieren. Ganz vill Gemengen maachen do genau de Contraire. Obwuel et Gesetzer gëtt, obwuel Lëtzebuerger eng sëlleg Konventiounen ënnerschriwwen huet déi de Schutz vum Patrimoine bâti als Verflichtung hunn, obwuel et en neit Gesetz gëtt fir den Patrimoine culturel (Februar 2022) wou och kloer de Lien gemaach gëtt mat dem kommunalen Schutzsystem (Gesetz vum 28. Juli 2011, iwwert den Aménagement communal et développement urbain).
>
> D'Administratioun huet Mouvement Patrimonial ënnert anerem matgedeelt, alleguerten déi Gebaier déi e kommunalen Schutzstatut "Construction avec des éléments identitaires à conserver" hunn, nach emol op de Leescht ze huelen an nächster Zäit fir professionell ze iwwerpréiwen welch vun dëse Gebaier och eventuell den Schutzstatut als "Construction à conserver" verdéngt hätten.
>
> Fazit: de staarken Wëllen ass do bei der Administratioun vum Architekte dat Escher Bauierwen ze erhalen. Mir als Asbl kënnen déi Grondastellung nëmmen begréissen. De Wee dohinner kann een sécherlech ënnerschiddlech gesinn. D'Ziel muss awer sinn en koherenten nationalen Schutz ze hunn iwwert dëst klengt Land.

15|12 Interview par RTL-Radio

2022 / 2023

12|01 Réunion du Conseil d'Administration

19|01 Présentation de l'inventaire scientifique à Mersch

09|03 Réunion du Conseil d'Administration

14|05 Avis de Mouvement Patrimonial sur l'avant-projet de mise à jour du Plan national intégré en matière d'énergie et de climat du Luxembourg pour la période 2021-2030

27|09 Réunion du Conseil d'Administration

16|11 Réunion du Conseil d'Administration

Et steet nach Villes um Programm:

- dat neit Denkmalschutzgesetz
- de Fonds du Patrimoine
- wäertvoll Gebaier uechtert Land schützen ze loossen
- Sensibiliséierungs- an Educatiounsaarbechten
- Asaz fir d'Qualitéit vum Espace Public

Gitt Member, dann kënne mir nach vill méi maachen a bewierken. Melt Iech un bei <u>mouvement@patrimonial.lu</u>.

Fir méi Informatioun iwwert eis Aktivitéiten
Für mehr Info über unsere Aktivitäten
Pour plus d'infos sur nos activités

www.mouvement-patrimonial.lu

R.I.P. - Se si leider gefall ...

MOUVEMENT PATRIMONIAL

Eng Initiativ fir den Denkmalschutz

Grosbous

Weiswampach

Junglinster

Munshausen

Sauvée ... partiellement !

Gare d'Ettelbrück
Démontée et répertoriée,
elle sera reconstruite au Musée du chemin de fer à Pétange

FONDS CULTUREL NATIONAL

Dir kënnt elo och eis Aktivitéiten mat engem vun de Steieren ofsetzbaren Don iwwert den FOCUNA ënnerstëtzen.

Sie haben nun die Möglichkeit, unsere Aktionen durch eine steuerlich absetzbare Spende über den FOCUNA zu unterstützen.

Vous avez désormais la possibilité de soutenir nos actions en effectuant un don déductible des impôts par l'intermédiaire du FOCUNA.

Bénéficiaire/Begünstigter : **FOCUNA**
IBAN : **LU24 0019 4655 0203 7000 (BCEE LULL)**
Communication : **2023/125 Mouvement Patrimonial**

Facebook @mouvpat **2.205 Followers**	Membre-fondateur **LDF**	**180+** Demandes de Classement	**46** Membres	Membre **FOCUNA**	Instagram @mouvement-patrimonial **532 Followers**